

30/04/2024

Persdossier

Het Hof viert dat 20 jaar geleden tien staten zijn toegetreten tot de Europese Unie: een nieuw constitutioneel moment voor Europa

Inhoudsopgave

Algemene impact	2
Inleiding	2
Organisatie en functionering	2
Historische jurisprudentie	3
Gedingen en werklust	4
Algemene ontwikkeling van de gerechtelijke activiteit (prejudiciële verwijzingen) (2004-2024)	4
Gebouwen	8

Algemene impact

Inleiding

Nieuwe toetredingen, een instelling die groeit. De opbouw van een voor alle Europese landen gemeenschappelijke toekomst heeft in verschillende fasen plaatsgevonden, vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog tot vandaag de dag. Van zes oprichtende landen in 1957, is de Europese Gemeenschap, nadien de Europese Unie (EU), stapsgewijs gegroeid tot 27 leden vandaag.

Van de achtereenvolgende uitbreidingen was die van 2004 qua omvang de grootste. Op 1 mei 2004 nam de Unie immers in één klap tien nieuwe lidstaten op: Tsjechië, Estland, Cyprus, Letland, Litouwen, Hongarije, Malta, Polen, Slovenië en Slowakije. Het aantal lidstaten ging daarmee van 15 naar 25.

Wat is de impact van deze grote gebeurtenis geweest op de gerechtelijke instelling van de Unie, en meer in het bijzonder voor haar organisatie, functionering en werklast?

Organisatie en functionering

- Er zijn 10 rechters benoemd bij het Hof van Justitie en 10 bij het Gerecht ([Akte betreffende de voorwaarden voor toetreding tot de Europese Unie van de nieuwe lidstaten](#)).
- Het aantal advocaten-generaal van het Hof van Justitie is in 2004 niet veranderd, en bleef 8. Pas in 2013 is het aantal advocaten-generaal verhoogd tot 11 (het Verdrag bepaalt dat het Hof zich tot de Raad kan wenden opdat deze met eenparigheid van stemmen het aantal advocaten-generaal verhoogt – overeenkomstig [verklaring nr. 38 gehecht aan het Verdrag van Lissabon](#)).
- Teneinde het Hof van Justitie en het Gerecht in staat te stellen het hoofd te bieden aan de met de uitbreiding verbonden uitdagingen, zijn er bij het Verdrag van Nice een aantal wijzigingen aangebracht om de integratie van de nieuwe rechters en het beheer van de extra werklast in goede banen te leiden:
 - De advocaten-generaal hoeven niet meer in elke zaak een conclusie te nemen. Wanneer het Hof van mening is dat een zaak geen enkele nieuwe rechtsvraag opwerpt, kan het dus beslissen, de advocaat-generaal gehoord, om de zaak zonder conclusie te berechten.
 - Er is een verband gelegd tussen **het aantal lidstaten en het aantal rechters**. Bij het Hof van Justitie is dat aantal gelijk aan het aantal lidstaten. Bij het Gerecht is het *ten minste* gelijk aan dat aantal, waarmee de weg is geopend voor een eventuele toename van het aantal rechters bij het Gerecht.
 - Er is een **Grote kamer** gecreëerd. In het Statuut werd het aantal rechters daarin vastgesteld op 13 (thans 15). Deze formatie, waaraan de belangrijkste gedingen worden toegewezen, wordt voorgezeten door de president van het Hof en ook de

vicepresident heeft daarin zitting.

- De **verdeling van de bevoegdheden tussen het Hof en het Gerecht** is gewijzigd: het Gerecht is voortaan bevoegd om kennis te nemen van alle rechtstreekse beroepen, met uitzondering van bepaalde specifieke beroepen.
- Aan het Gerecht is de bevoegdheid verleend om kennis te nemen van **prejudiciële vragen** op in het Statuut bepaalde specifieke gebieden. Aan deze bevoegdheid is tot op heden geen uitvoering gegeven. In november 2022 heeft het Hof van Justitie evenwel een wetgevingsverzoek gericht tot het Europees Parlement en de Raad. Ten eerste is daarin verzocht om op zes specifieke gebieden (belasting over de toegevoegde waarde, accijns, het douanewetboek, de tariefindeling van goederen in de gecombineerde nomenclatuur, compensatie voor en bijstand aan reizigers en de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten) de bevoegdheid om kennis te nemen van prejudiciële vragen over te dragen aan het Gerecht. Ten tweede is daarin verzocht om de werkingssfeer van het (aanvankelijk in mei 2019 in werking getreden) mechanisme voor voorafgaande toelating van hogere voorzieningen tegen beslissingen van het Gerecht uit te breiden.

• Wat het personeel betreft, **het aantal bij de instelling werkzame personeelsleden is gestegen** van 1010 (in 2000), tot 1140 (in 2003) tot 1641 (in 2004).

Jaar	2000	2003	2004	2005	2007	2010	2015	2020	2022	2023
In de begroting vermelde posten	1010	1140	1641	1743	1882	1927	1998	2073	2110	2302

• De begroting van de instelling is eveneens toegenomen.

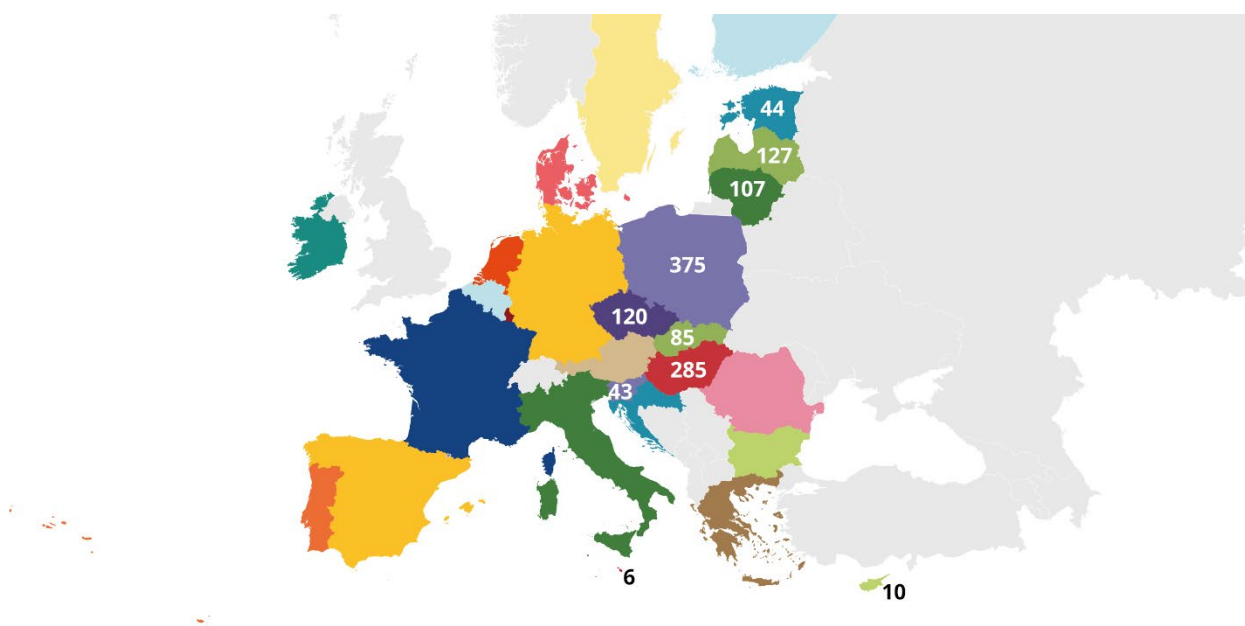
Jaar	2000	2003	2004	2005	2007	2010	2015	2020	2022	2023
Begroting M€	131,3	150,6	235	229	272,2	329,3	357,1	436,6	464,8	486

Historische jurisprudentie

In het kader van de toetreding van 2004 heeft de instelling een eerste lijst van 57 arresten uit de periode van 1954 tot en met 2000 geselecteerd. Deze werden aanvankelijk vertaald en gereviseerd door de nationale vertaalcentra en er werd de laatste hand aan gelegd door de taaleenheden van het Hof (https://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_14955/nl/).

Gedingen en werklast

- De bijdrage die de in 2004 toegetreden lidstaten hebben geleverd aan de opbouw van de Europese rechtsorde is aanzienlijk geweest: van 1 mei 2004 tot en met 31 maart 2024 zijn er door de rechterlijke instanties van de 10 toegetreden lidstaten in totaal **1202** prejudiciële verwijzingen ingediend.
- De eerste prejudiciële vragen werden reeds in 2004 voorgelegd (2 zaken uit Hongarije).
- Het aantal verwijzingen is in de eerste jaren relatief laag gebleven (11 in 2006). Dat aantal is vervolgens merkbaar toegenomen (20 in 2008, 45 in 2011, 65 in 2014, 103 in 2020), alvorens zich te stabiliseren op het huidige niveau (120 in 2023).

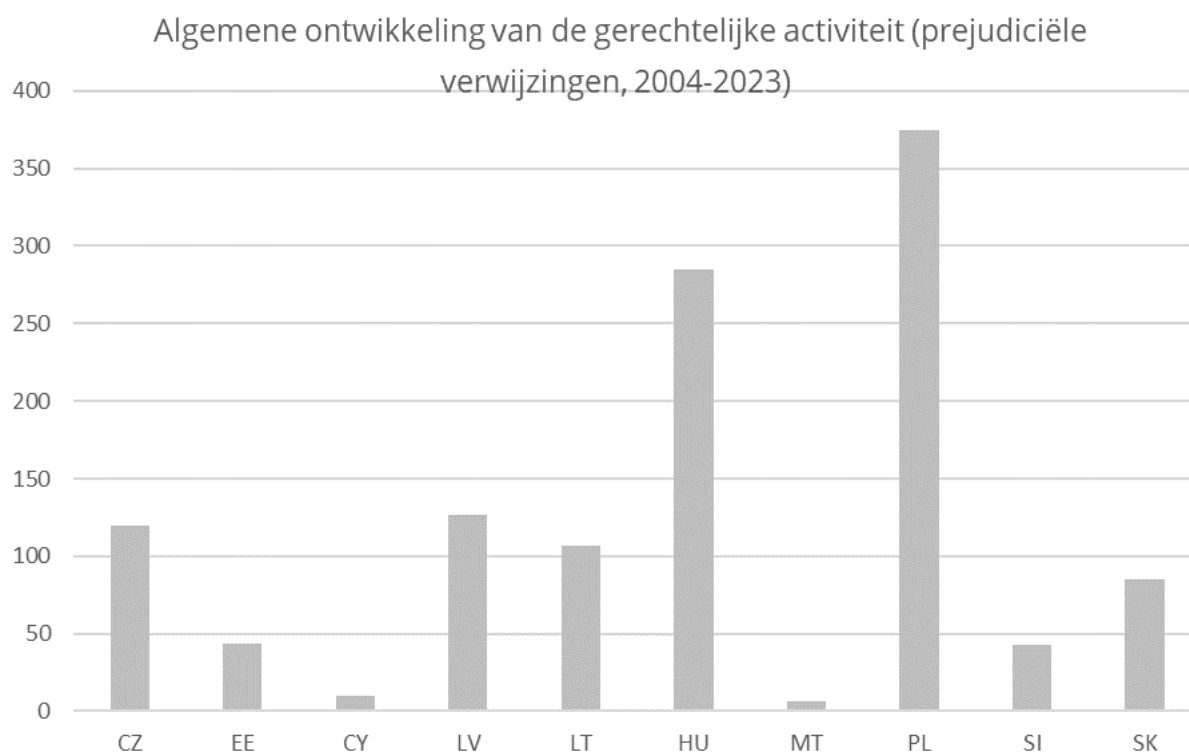

Algemene ontwikkeling van de gerechtelijke activiteit (prejudiciële verwijzingen) (2004-2024¹)

Jaren	Tsjechië	Estland	Cyprus	Letland	Litouwen	Hongarije	Malta	Polen	Slovenië	Slowakije
2004	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0
2005	1	0	0	0	0	3	0	1	0	0
2006	3	0	0	0	1	4	0	2	0	1
2007	2	2	0	0	1	2	0	7	0	1
2008	1	2	1	3	3	6	0	4	0	0
2009	5	2	1	4	3	10	1	10	2	1
2010	3	0	0	3	2	6	0	8	1	5
2011	5	1	0	10	1	13	0	11	1	3
2012	7	5	0	5	2	18	1	6	0	9
2013	7	3	3	5	10	20	0	11	1	4
2014	6	0	2	7	6	23	0	14	4	3

¹ 31 maart 2024

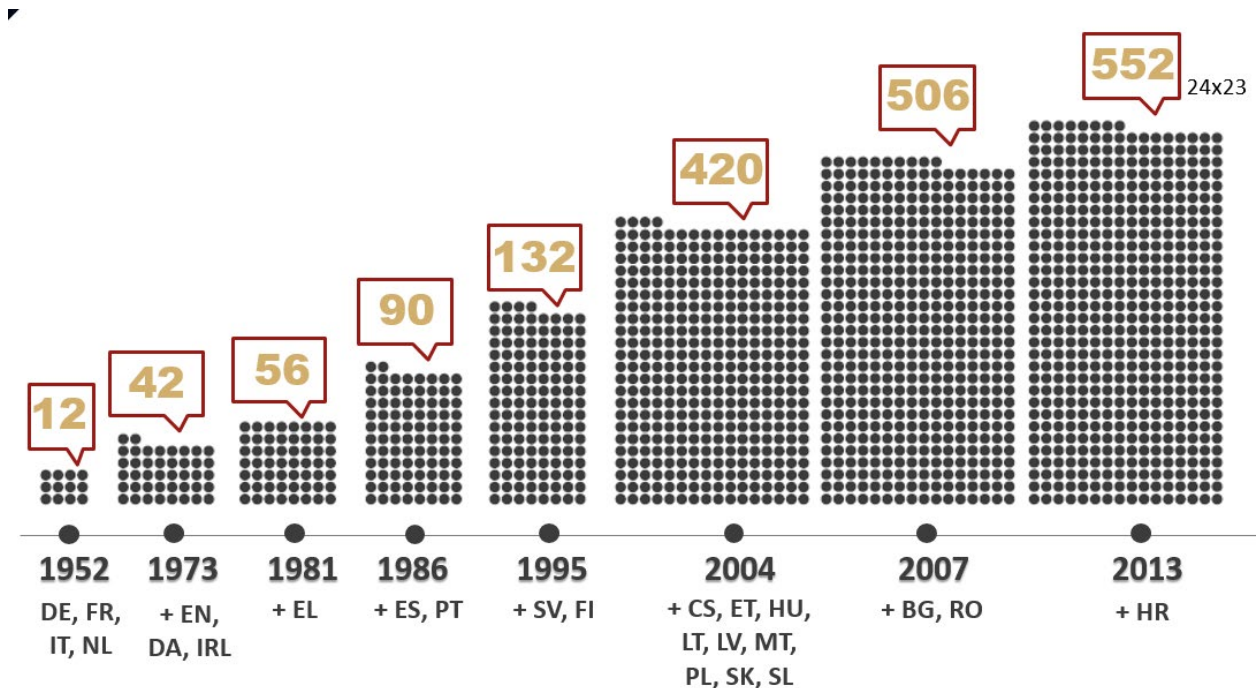
2015	8	2	0	9	8	14	0	15	5	5
2016	5	1	0	9	8	15	1	19	3	6
2017	4	7	0	5	10	22	0	19	3	6
2018	12	2	1	5	6	29	0	31	2	6
2019	5	3	1	12	7	20	1	39	5	10
2020	9	3	0	17	7	18	0	41	2	6
2021	8	2	0	12	15	17	0	34	7	2
2022	13	4	0	4	6	20	0	39	0	7
2023	12	4	1	15	6	18	2	48	6	8
2024	4	1	0	2	5	5	0	16	1	2
Totaal	120	44	10	127	107	285	6	375	43	85

- De uitbreiding van 2004 heeft tevens een grote impact gehad op **de regeling van het taalgebruik** van het Hof van Justitie van de Europese Unie.
- Terwijl de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) bij haar oprichting in 1952 4 officiële talen had, hebben de achtereenvolgende uitbreidingen dat aantal verhoogd: 7 officiële talen in 1974, 8 in 1981, 10 in 1986, 12 in 1995 en **een totaal van 21 officiële talen in 2004**. De uitbreidingen nadien hebben dit aantal op thans 24 officiële talen gebracht.
- Zaken kunnen in elk van de 24 officiële talen bij het Hof van Justitie en het Gerecht worden ingediend en bepleit en de door deze twee rechterlijke instanties genomen beslissingen zijn, behoudens uitzondering, toegankelijk in de 24 talen. Dit is het beginsel van de volledige meertaligheid.
- „Het Hof vormt een taalkundige dienst, samengesteld uit deskundigen van genoegzame rechtswetenschappelijke vorming en met een uitgebreide kennis van meerdere officiële talen van het Hof” (artikel 42 van het Reglement voor de procesvoering).

- Deze toename van het aantal officiële talen heeft geleid tot een sterke verhoging van het aantal taalcombinaties: van 12 in 1952 tot 420 in 2004 (thans 552).

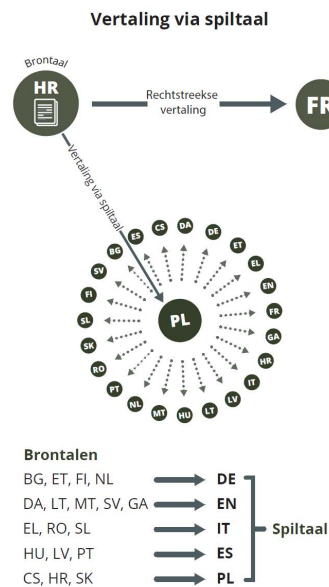
TAALCOMBINATIES

- Met name na de uitbreiding van 2004 hebben het Hof en het Gerecht geleidelijk aan een aantal maatregelen getroffen om de efficiëntie te vergroten en om de vertaalwerklast binnen de perken te houden. Zo hebben zij hun publicatiepraktijk voor arresten en beschikkingen herzien (selectieve publicatie). In diezelfde lijn is de lengte van de te vertalen documenten gereduceerd en is het rapport ter terechtzitting bij het Hof afgeschaft. Voorts kan het Gerecht sinds 2013 beslissen om een arrest alleen in de procestaal volledig te publiceren en te voorzien in gedeeltelijke publicatie in de andere talen, waarbij alleen de punten van het arrest waarvan het Gerecht publicatie nuttig acht worden weergegeven. In 2014 is daarmee een daling van de werklast met 40 % bereikt.
- Een andere maatregel die werd genomen met het oog op de uitbreiding van 2004 was de invoering van een systeem van vertaling via zogenoemde „spiltalen”, naast de rechtstreekse vertaling vanuit de oorspronkelijke taal. Om het hoofd te bieden aan de verveelvoudiging van de taalcombinaties in verband met de toename van het aantal officiële talen werd besloten om, wanneer een rechtstreekse vertaling niet mogelijk is, te vertalen via het Duits, het Engels, het Spaans, het Italiaans en, sinds 2019, het Pools. Deze talen zijn de zogeheten „spiltalen” omdat de teksten die zijn opgesteld in alle andere talen („gepivoteerde talen”), volgens vooraf bepaalde taalcombinaties in een van deze vijf spiltalen worden vertaald alvorens te worden vertaald in de gevraagde talen, volgens

onderstaand schema. Vanwege de bijzondere rol van het Frans (de taal waarin de rechters beraadslagen in de procedures), zijn de vertalingen uit het Frans naar alle andere talen altijd rechtstreekse vertalingen. De eenheid voor Franstalige juridische vertalingen bestrijkt alle officiële talen van de EU.

[INFOGRAFIEK „Vertaling via spiltalen”]

Om steeds – zelfs in minder gebruikelijke taalcombinaties – het tolken te verzekeren, wordt door de tolken meer en meer gebruikgemaakt van de zogeheten tolktechniek via „relaistalen” en „retourtalen”. In het eerste geval wordt niet rechtsreeks uit de taal van de spreker getolkt maar via het tolken van een andere tolk; in het tweede geval wordt het tolken opgedragen aan een tolk met dezelfde moedertaal die in staat is de rede in een andere taal te tolken.

[INFOGRAFIEK „Rechtstreeks tolken of tolken via relaistaal”]

Gebouwen

De uitbreiding van 2004 ging vergezeld van een vergroting en renovatie van het paleis van justitie waarin het Hof in Luxemburg sinds 1972 was gehuisvest op de Kirchberg (voor de kroniek van de gebouwen: https://curia.europa.eu/jcms/jcms/p1_3943801/nl/).